

TÜRKİYE'DEKİ İŞLETME ALANINDA YAPILMIŞ KİŞİLİK KONULU MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİNİN İNCELENMESİ: ÖZEL İŞLETMELER ÖRNEĞİ (2016-2020)

7. BÖLÜM

Sefa CEYHAN¹

Giriş

İşletme, insan ihtiyaçlarını direk veya endirekt olarak karşılamak üzere üretim faktörlerini birleştirerek mal veya hizmet üreten birimler olarak tanımlanmaktadır (Koçel, 2011: 55). İşletme biliminde 1980 sonrası büyük gelişmeler olmuştur. Bu gelişmeler dünya ekonomisindeki gelişmelere paralel seyir izlemiştir. Globalleşme olgusu bütün dünyayı sarmış ve global her gelişme ülkeleri etkilemiştir. Ülkelerin birbirleriyle ticareti artmış ve uluslararası ticaret konuları gündeme gelmiştir (Koparal & ark., 2012). Ülkelerin birbirleriyle olan bu ticaret etkileşiminde Türkiye'nin iktisadi yeri ve rolü çok önemlidir. Örneğin 2020 yılında Türkiye'nin ihracatı, 12 milyar 464 milyon dolar iken, ithalatı 18 milyar 742 milyon dolardır (TÜİK, 2020). Söz konusu değerler dikkate alındığında, işletmelerin gelecekte yaşamlarını sürdürebilmek ve rekabet üstünlüğü elde edebilmek için sürekli gelişim içinde olmaları gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Aksi takdirde işletmeler, uzun dönemde çeşitli çevresel fırsatlara cevap veremeyeceklerdir (Ülgen & Mirze, 2010: 119). İşletmeler bu bağlamda incelendiğinde, kâr amacı güden ve kâr amacı gütmeyen olarak nitelendirilebilir. Bir birimin işletme sayılmasının temel koşulu kâr amacı gütmemesi değildir. Özel sermayenin yanı sıra, kamu sermayesiyle kurulmuş işletmeler de vardır. Kamu sermayesiyle kurulmuş işletmelerin, kâr amacını önde tutmadan çalışmalarını söz konusu olabilir. Bunlar da bir işletme olarak nitelendirilirler. Örneğin, kamu iktisadi teşebbüslerinin bir bölümü veya belediyelerin kurduğu kimi işletmeler öncelik-

¹ Doktora Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme AD
Burdur/Türkiye, ceyhansafa@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Aaker, J., L. (1997). Dimensions of brand personality. *Journal of marketing research*, 34(3), 347-356
2. Adler, A. (2008). Der agressions trieb im leben und in der neurose. *Zeitschrift für Individual Psychologie*, 33(4), 360-368.
3. Aktaş, H. (2011). *Sivil havacılık işletmelerinde beşeri faktörler perspektifinden uçuş ekibi kaynak yönetimi: Sivil havacılık işletmeleri pilotlarının kişilik yapıları ile uçuş ekibi kaynak yönetimi tutumları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
4. Al-Mashaan & O., S. (2001). Job stress and job satisfaction and their relation to neuroticism, type a behavior, and locus of control among Kuwaiti personnel. *Psychological Reports*, 88(3), 1145-1152.
5. Ashton, M., C., Lee., K. & De Vries, R., E. (2014). The hexaco honesty-humility, agreeableness, and emotionality factors: A review of research and theory. *Personality and Social Psychology Review*, 18(2), 139-152.
6. Bateman, T., S. & Crant, J., M. (1993). The proactive component of organizational behavior: A measure and correlates. *Journal of organizational behavior*, 14(2), 103-118.
7. Bayram, Ö., G. (1998). Atf verisi (citation data) ve enformetrik yasalar: Türk Kütüphanecilik Literatüründeki Doktora Tezleri Üzerinde Bir Uygulama. *Türk Kütüphaneciliği*, 12(1), 142-163.
8. Beck, A., T., Epstein, N., Harrison, R., P. & Emery, G. (1983). Development of the Sociotropy Autonomy Scale: A measure of personality factors in psychopathology. *Unpublished manuscript, University of Pennsylvania, Philadelphia*.
9. Benet-Martínez, V. & John, O. P. (1998). Los Cinco Grandes across cultures and ethnic groups: Multitrait-multimethod analyses of the big five in Spanish and English. *Journal of personality and social psychology*, 75(3), 729.
10. Boeree, C., G. (2004). *Personality theories melacak kepribadian anda psikolog dunia*, Shippenburg University Master Thesis, New York.
11. Boğan, E., Çalışkan, C., & Dedeoğlu, B., B. (2018). Turizm yazınında kurumsal sosyal sorumluluk: Türkiye’de yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(2), 47-62.
12. Brook, M., A. (2000). *Silicon in organic, organometallic, and polymer chemistry*. New York: Wiley.
13. Ceyhan, S. & Çiçek, H. (2020). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin A tipi kişilik özelliklerinin tükenmişlik üzerindeki etkisinde genel sinizmin aracı rolü. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 888-903.
14. Cervone, D. & Pervin, L., A. (2016). *Kişilik psikolojisi: kuram ve araştırma*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
15. Christie, R. & Geis, F. (1970). Scale construction. *Studies in machiavellianism*, 34(4), 10-34.
16. Dembroski, T., M. ve Costa Jr, P., T. (1987). Coronary prone behavior: Components of the Type A pattern and hostility. *Journal of personality*, 55(2), 211-235.
17. Dunham, A. E., Grant, B. W. & Overall, K., L. (1989). Interfaces between biophysical and physiological ecology and the population ecology of terrestrial vertebrate ectotherms. *Physiological Zoology*, 62(2), 335-355.
18. Eysenck, S., B. & Eysenck, H., J. (1978). Impulsiveness and venturesomeness: Their position in a dimensional system of personality description. *Psychological reports*, 43(3), 1247-1255.

19. Feist, J. & Feist, G., J. (2009). *Theories of personality*. Boston, MA: McGraw Hill Higher Education.
20. Funder, D., C. (1997). *The personality puzzle*. New York: WW Norton & Co.
21. Freud, S. (1915). Observations sur l'amour de transfert. *La technique psychanalytique*, 116-130.
22. Glover, J. (2012). *Humanity: A moral history of the twentieth century*. London: Yale University Press.
23. Gosling, S., D., Rentfrow, P., J. & Swann Jr, W., B. (2003). A very brief measure of the big-five personality domains. *Journal of Research in personality*, 37(6), 504-528.
24. Goldberg, L., R. (1990). An alternative "description of personality": the big-five factor structure. *Journal of personality and social psychology*, 59(6), 1216.
25. Hazar, Ç., M. (2006). Kişilik ve İletişim Tipleri. *Selçuk İletişim*, 4(2), 125-14.
26. Hjelle, L., A. & Ziegler, D., J. (1992). *Personality theories: Basic assumptions, research, and applications*. New York: McGraw-Hill Book Company.
27. Howard, K., I., Kopta, S., M., Krause, M., S., ve Orlinsky, D., E. (1986). The dose-effect relationship in psychotherapy. *American psychologist*, 41(2), 159.
28. Jonason, P., K. & Webster, G., D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, 22(2), 420-432.
29. John, O., P. & Srivastava, S. (1999). The big five trait taxonomy: History, measurement, and theoretical perspectives. *Handbook of personality: Theory and research*, 2(1999), 102-138.
30. John, O., P., Donahue, E., M. & Kentle, R., L. (1991). Big five inventory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(2), 152-157.
31. Jung, C., G. (1999). *The psychology of Kundalini Yoga: notes of the seminar given in 1932*. New Jersey: Princeton University Press.
32. Keenan, A. & McBain, G., D., M. (1979). Effects of Type A behaviour, intolerance of ambiguity, and locus of control on the relationship between role stress and work-related outcomes. *Journal of Occupational Psychology*, 52(4), 277-285.
33. Koh, H., C. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics. *Journal of Managerial Psychology*, 11(3), 12-25.
34. Koçel, T. (2011). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları.
35. Koçer, M. (1977). *Sosyal Bilimler İşletme*, Ankara: Yaygın Yükseköğretim Kurumu Yayınları, Güneş Matbaacılık.
36. Koparal, C., Tonus, H., Z., Ersoy, N., F., Aydın, N., Güllüpınar, F. & Önce, S. (2012). *Uluslararası İşletmecilik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
37. Köknel, Ö. (1985). *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
38. Küçük, K. A. (2014). *Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Davranışına Etkisi; "Abant İzzet Baysal Üniversitesi" Örneği*, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
39. Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and the characteristics of the entrepreneurial personality. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 6(6), 295-309.
40. Matthews, G., Deary, I. J., & Whiteman, M., C. (2003). *Personality traits*. Cambridge: Cambridge University Press.
41. Menand, L. (2017). *A Critic at Large The Stone Guest*. *The New Yorker*, 12 (4), 75-82.
42. McCrae, R., R. & Costa, P., T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*. New York: Guilford Press.

43. McCrae, R., R. & Costa, P., T. (1985). Updating Norman's "adequacy taxonomy": Intelligence and personality dimensions in natural language and in questionnaires. *Journal of personality and social psychology*, 49(3), 710.
44. Okutan, E. (2010). *Kişilik Özelliklerinin Tükenmişliğe Etkisi: Bir Örnek Olay İncelemesi*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
45. Özsoy, E. & Yıldız, G. (2013). Kişilik kavramının örgütler açısından önemi: bir literatür taraması. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1(2), 1-12.
46. Pervin, L. A. (2003). *The science of personality*. Oxford: Oxford University Press.
47. Pringle, C., D., DuBose, P., B. & Yankey, M., D. (2010). Personality characteristics and choice of academic major: Are traditional stereotypes obsolete?. *College Student Journal*, 44(1), 131-143.
48. Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349.
49. Rayburn, J., M. & Rayburn, L., G. (1996). Relationship between Machiavellianism and Type A personality and ethical-orientation. *Journal of Business Ethics*, 15(11), 1209-1219.
50. Rosenman, R., H. & Friedman, M. (1977). Modifying type A behavior pattern. *Journal of Psychosomatic Research*, 21(4), 323-331.
51. Robbins, S., & Judge, T. (2017). *Comportamiento organizacional*. London: Pearson Education.
52. Sabuncuoğlu, Z. ve Tokol, T. (2009). *Genel İşletme*. Bursa: Alfa Aktüel Basım Yayın Dağıtım.
53. Serbest, F. (2000). İş yaşamı niteliği. *Verimlilik Dergisi*, 2(2000), 21-35.
54. Seibert, S., E., Crant, J., M. & Kraimer, M., L. (1999). Proactive personality and career success. *Journal of applied psychology*, 84(3), 416-427.
55. Schmitt, D. P., Allik, J., McCrae, R., R. & Benet-Martínez, V. (2007). The geographic distribution of big five personality traits: Patterns and profiles of human self-description across 56 nations. *Journal of cross-cultural psychology*, 38(2), 173-212.
56. Strelau, J. (1998). *Temperament: A psychological perspective*. Berlin: Springer Science & Business Media.
57. Şanlı, T. (1991). *Hemşirelikte Kişilerarası İlişkilerin Boyutları*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
58. TUİK (2020). *İthalat ve ihracat verileri raporu* <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Dis-Ticaret-104> (Erişim tarihi: 10.02.2014).
59. Ülgen, H. & Mirze, S., K. (2010). *İşletmelerde stratejik yönetim*. İstanbul: Beta Yayınları.
60. Weiss, A., King, J., E. & Murray, L. (2011). *Personality and temperament in nonhuman primates*. Berlin: Springer Science & Business Media.
61. Zan, U., B. (2019). Doğrudan atıf, ortak atıf ve bibliyografik eşleşme yaklaşımlarına dayalı olarak araştırma alanlarının değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 501-516.